

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/1019/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314202757
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4314202757.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členov senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobkyne: F. L., bytom Y. X. č. XXX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598, o zaplatenie 160 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 15. júla 2015 č.k. 7C/34/2014-114, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 160 eur od žalovaného s 8,25% ročným úrokom z omeškania od 08. 02. 2014 a náhrady trov konania a to z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, spočívajúcom v zaplatení úrokov z úveru poskytnutého žalovaným žalobkyňu na základe zmluvy o úvere uzavretej dňa 01. 03. 2011. Keďže zmluva o úvere neobsahovala podstatné náležitosti, ako je ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“), mal žalovaný nárok na vrátenie iba istiny, a to sumy 200 eur, bez úrokov a poplatkov. Žalobkyňa bola uvedená do omylu zo strany žalovaného a to predložením absolútne neplatnej zmluvy v časti úrokov a poplatku a uhradila na účet žalovaného sumu 360 eur, t.j. o 160 eur viac, ako jej žalovaný požičal. Suma 160 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného. Po právnej stránke súd prvej inštancie predmetnú vec posúdil podľa § 1 písm. a/, § 2 písm. a/, písm. b/, písm. d/, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona číslo 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5, § 54 ods. 1, ods. 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, ods. 2, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Súd prvej inštancie, reagujúc na žalovaným vznesenú námietku premlčania, skúmal plynutie premlčacej lehoty a dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa poslednú splátku úveru uhradila dňa 14. 11. 2011. Žalobkyňu už v čase uzatvárania úverovej zmluvy malo byť zrejmé, že úver je bezúročný, keďže neobsahoval údaj o RPMN a teda nemusela žalovanému úroky a poplatky platiť. Subjektívna premlčacia doba, ktorá je pri vydaní bezdôvodného obohatenia dvojročná, začala plynúť najneskôr dňom 14. 11. 2011, nakoľko v tento deň mala žalobkyňa nepochybne vedomosť o tom, že žalovaný sa na jej úkor obohatil a aká konkrétne je výška bezdôvodného obohatenia. Žaloba bola žalobkyňou na súd podaná dňa 17. 02. 2014, t.j. po uplynutí premlčacej lehoty. Nestotožnil sa s názorom žalobkyne, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela až v deň prvej porady so svojim právnym zástupcom, t.j. dňa 23. 01. 2014. Z týchto dôvodov preto žalobu žalobkyne zamietol a prihládol na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. 06. 2016, ďalej len „OSP“) a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v sume 16,50 eura.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním žalobkyňa. Dôvodila tým, že je priemerný človek, nedisponujúci právnickým vzdelaním a skutočne o príčinách a výške bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až po tom, ako jej právny zástupca po predložení úverovej zmluvy vysvetlil, aký má nárok, z akých právnych dôvodov a v akej výške, t.j. dňa 23. 01. 2014. Zdôraznila, že na začiatok plynutia premlčacej subjektívnej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť. Skutočná vedomosť je taká, kedy sa účastník dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde. Poukázal na ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka, ktorý používa štylizáciu „dozvie“ a nie „mohol sa dozvedieť“, t.j. pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná, t.j. preukázaná a nie iba predpokladaná vedomosť na strane oprávneného. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27. 03. 2007 sp.zn. 33Odo/306/2005, ktoré potvrdzuje jej záver, že sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto sa na jej úkor obohatil a získal majetkový prospech. Ďalej upozornila, že námietku premlčania nároku žalobkyne vzniesol žalovaný, ktorý mal uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania, že sa žalobca svojim návrhom domáhal uplatnenia si svojho nároku na súde po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty. Žalovaný mal preukázať, že sa o predmetných skutočnostiach žalobkyňa dozvedela skôr, čím by uniesol dôkazné bremeno spočívajúce na jeho strane. Žiada preto zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na nové konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené a preto napadnutý rozsudok vo veci samej, ako vecne správny, podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol podľa procesných ustanovení zákona číslo 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol účinný do 30. 06. 2016. Od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

V danej veci odvolací súd rozhodoval o odvolaní podanom žalovaným proti rozsudku súdu prvej inštancie, v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku.

6. Predmetom konania v danej veci bola žaloba žalobkyne, ktorou sa domáha, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi sumu 160 eur s úrokom z omeškania z titulu neoprávnene zaplatených úrokov z úveru, nakoľko úverová zmluva uzavretá medzi ňou a žalovaným dňa 01. 03. 2011 neobsahovala údaj o RPMN, preto žalovaným poskytnutý úver v sume 200 eur, ktorý bola žalobkyňa povinná splatiť v celkovej výške 360 eur a ktorý aj zaplatila, mal byť bez úrokov a poplatkov, t.j. mala zaplatiť iba sumu 200 eur. Tým, že zaplatila sumu 360 eur, došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu v sume 160 eur. Posledná splátka predmetného úveru bola žalobkyňou zaplatená dňa 14. 11. 2011, predmetný nárok si na súde uplatnila dňa 17. 02. 2014. Žalovaný vzniesol námietku premlčania. Súd prvej inštancie, rozhodujúc v danej veci, zaoberal sa predovšetkým žalovaným vznesenou námietkou premlčania a dospel k záveru, že nárok žalobkyne je premlčaný, nakoľko určil začatie plynutia premlčacej lehoty dňom 14. 11. 2011 a jej koniec dňom 14. 11. 2013. Žalobkyňa nesúhlasí a v podanom odvolaní namieta, že skutočne sa o tom, že sa žalovaný na jej úkor obohatil, dozvedela až dňa 23. 01. 2014, kedy jej to jej právny zástupca vysvetlil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. V danej veci súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozsudok aj v dostatočnej miere a správne tak po právnej, ako aj skutkovej stránke odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje.

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd iba dodáva, že v danej veci žalobkyňa odvolaním napadá určenie začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby stanovenej v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre premlčanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia s tým, že tento začiatok odvolací súd určil v rozpore s hmotným právom a bez toho, aby žalovaný uniesol dôkazné bremeno, že žalobkyňa sa dozvedela o tom, kto sa na jej úkor obohatil a v akej výške, až dňa 23. 01. 2014.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je stanovená, ako správne konštatuje v odôvodnení svojho rozhodnutia aj súd prvej inštancie, kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna premlčacia doba. Jej začiatok je upravený odlišne; tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávislé na sebe. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nebanlivosti alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie.

V posudzovanom prípade je riešená právna otázka, kedy začína plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia, podľa názoru odvolateľa, treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Táto (subjektívna) vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor sa niekto bezdôvodne obohatil a o tom, v prospech koho k tomuto obohateniu došlo, pritom musí byť skutočná. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený dozvedel o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j., keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného. Z hľadiska plynutia premlčacej doby nie je rozhodujúce, že oprávnený mal už predtým možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na základe ktorých si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške.

Z uvedeného vyplýva správnosť záveru súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, je potrebné z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka minimálne vychádzať zo dňa, kedy žalobkyňa poukázala žalovanému ako veriteľovi, poslednú splátku úveru. Navyše za situácie, že predmetnú zmluvu o úvere, ktorú uzavrela so žalovaným dňa 01. 03. 2011, podpísala, jej táto skutočnosť, že má zaplatiť sumu istiny (200 eur) zvýšenú o odplatu (160 eur), ďalej že zmluva neobsahuje údaj o RPMN a údaj o úroku, bola známa už v čase podpisu, t.j. uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Ospravedlnenie, že žalobkyňa

nemá právnické vzdelanie a v čase podpisu zmluvy nevedela o tom, že zmluva musí obsahovať údaj o RPMN a údaj o úroku, je zavádzajúce a neopodstatnené, nakoľko už na prvý pohľad a aj laikovi musí byť zrejmé neúmerne navýšenie žalovaným poskytnutého úveru. Už v čase uzavretia tejto úverovej zmluvy zákon o spotrebiteľských úveroch a aj Občiansky zákonník upravovali taxatívne podmienky, ktoré úverová zmluva musí obsahovať. Aj keď žalobkyňa nemá právnické vzdelanie, pri riadnej starostlivosti o svoje práva a pri minimálnej právnej vedomosti o spotrebiteľských právach, by už pri podpísaní zmluvy musela si byť vedomá, že zmluva tieto údaje neobsahuje a uzrozumená s tým, že zaplatí žalovanému sumu 360 eur, t.j. sumu istiny, zvýšenú o odplatu, t.j. o sumu 160 eur. Žalobkyňa, súc si vedomá tejto zmluvnej povinnosti, aj skutočne celú dlžnú sumu (360 eur) žalovanému zaplatila dňa 14. 11. 2011. Až následne, podľa jej tvrdenia, dňa 23. 01. 2014 sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení žalovaného v sume 160 eur. Žalobkyňa bezpochyby ku dňu 14. 11. 2011 mala k dispozícii všetky listinné podklady a všetky údaje, ktoré jej umožňovali podať žalobu na súd o vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaného už v tento deň. Túto skutočnosť potvrdil aj na pojednávaní dňa 05. 11. 2014 právny zástupca žalobkyne, ktorý uviedol, že splátkou s dátumom 10. 08. 2011 začalo dochádzať k bezdôvodnému obohacovaniu na strane žalovaného. Sama žalobkyňa (resp. jej právny zástupca) pred súdom prvej inštancie potvrdila, že už v čase riadnych splátok úveru si bola vedomá skutočnosti, že dochádza k bezdôvodnému obohateniu žalovaného. Ak teda dňom 14. 11. 2011 splatila žalovanému celú dlžnú sumu, nič jej nebránilo, aby sa žalobou na súde domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného, keďže v tomto čase vedela, že žalovaný sa na jej úkor obohatil a to v sume 160 eur. V danom prípade preto tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dospel k záveru o uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty najneskôr dňom 14. 11. 2013. Keďže žalobkyňa svoj nárok uplatnila na súde až podanou žalobou dňa 17. 02. 2014, nie je možné prijať iný záver, ako ten, že svoj nárok uplatnila na súde po uplynutí premlčacej lehoty a vzhľadom na žalovaným uplatnenú námietku premlčania, jej nebolo možné jej nárok priznať. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý žalobu žalobkyne zamietol pre uplynutie premlčacej doby na uplatnenie jej nároku a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

K odvolateľkou uvádzanému dôvodu, že žalovaný bol povinný uniesť dôkazné bremeno jeho tvrdenia, že nárok žalobkyne je premlčaný a teda že žalobkyňa sa skutočne dozvedela o bezdôvodnom obohatení žalovaného skôr ako dňa 23. 01. 2014 (čo tvrdí žalobkyňa), odvolací súd považoval za neopodstatnený a nedôvodný, nakoľko práve oprávnený z bezdôvodného obohatenia musí súdu preukázať včasnosť uplatnenia svojho nároku, žalovaný nemôže objektívne vedieť, kedy si žalobkyňa uvedomila, resp. nadobudla vedomosť o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil. Opačný záver by viedol k narušeniu právnej istoty, nakoľko oprávnený z vydania bezdôvodného obohatenia by aj po niekoľkých rokoch mohol tvrdiť, že sa o tom dozvedel iba teraz. Z uvedeného dôvodu považoval toto tvrdenie žalobkyne za účelové.

10. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa ustanovení § 396 a § 262 ods. 1 CSP, úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. O výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).